
Saksnr: 2021/5953-1
Saksbehandlar: Per Willy Mørk Karlsen
Anne Sara Svendsen

Saksgang

Utval	Utv.saknr.	Møtedato
Yrkesopplæringsnemnda		16.03.2021

To-fagbrev modell (Brunvoll-modellen)

Forslag til vedtak

Yrkesopplæringsnemnda sluttar seg til fylkesdirektøren si tilråding om at det vert gjennomført eit pilotprosjekt med to-fagbrevsmodellen ved Hydro Husnes etter dei rammer som går fram av saka.

Samandrag

Hydro Husnes har gjennom Haugaland og Sunnhordland opplæringskontoret for elektrofag (HSO) fremma ein førespurnad til Vestland fylkeskommune om å få ta i bruk to-fagbrevsmodellen, også kalla Brunvollmodellen, slik denne vert praktisert i Møre og Romsdal fylkeskommune. To-fagbrevsmodellen bygger på fullført teoriopplæring i automatiseringsfaget og fører til to fagbrev i løpet av 30 månadar; til dømes fagbrev i automatiseringsfaget og fagbrev i industrimekanikarfaget. Til grunn for modellen ligg generelt sett krav til produktivitet og auka kompleksitet i drifts- og vedlikehaldsoppgåvene i norsk industri. Fylkesdirektøren for opplæring og kompetanse stiller seg positiv til førespurnaden og rår til at det vert gjennomført eit pilotprosjekt over 3 år.

Bjørn Lyngedal
fylkesdirektør opplæring og kompetanse

Bekka Skaasheim
seksjonssjef

Saksframlegget er godkjent elektronisk og har difor inga handskriven underskrift

Saksutgreiing

Bakgrunn for saka

Vestland fylkeskommune har motteke ein førespurnad frå Haugaland og Sunnhordland opplæringskontor for elektrofag / Hydro Husnes om utprøving av ei opplæringsordning med to fagbrev.

Vedtakskompetanse

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse.

Vurderingar og verknader

1. To-fagbrevsmodellen slik denne er utvikla i Møre og Romsdal fylkeskommune

Modellen er utvikla i Møre og Romsdal fylkeskommune opphavleg som svar på kompetansebehovet hjå verksemda Brunvoll AS, leverandør og vedlikehald av thrustersystem i skip. Verksemda har stor reiseaktivitet og har behov for fagpersonell som både har automatikar- og industrimekanikarkompetanse. To-fagbrevsmodellen, også kjent som Brunvollmodellen, vart utvikla i 2014 med desse komponentane:

- Læreverksemda skriv lærekontrakt med ungdom som har gjennomført opplæringa i automatiseringsfaget i skulen, - dvs: Vg1 elektro og datateknologi, eventuelt kryssløp med Vg1 teknologi og industrifag, Vg2 automatisering, Vg3 automatiseringsfaget. Kontrakten vert skriven i industrimekanikarfaget. Det vert soleis berre teikna ein lærekontrakt; industrimekanikarfaget.
- Læretida i industrimekanikarfaget vert sett til 30 månader, jf reglane for avkorting av læretid forskrift til opplæringslova § 11-8 ff. Lærlingen går opp til tverrfagleg teorieksamen i industrimekanikarfaget, IME 3102. Lærlingen går så opp til fagprøva i industrimekanikarfaget etter 30 månader læretid
- Lærlingen får samstundes opplæring og praksis i automatiseringsfaget gjennom verksemdas internopplæring og vert meldt opp til fagprøve i automatiseringsfaget når verksemda meiner at kandidaten har nådd kompetansemåla i respektive interne opplæringsplan

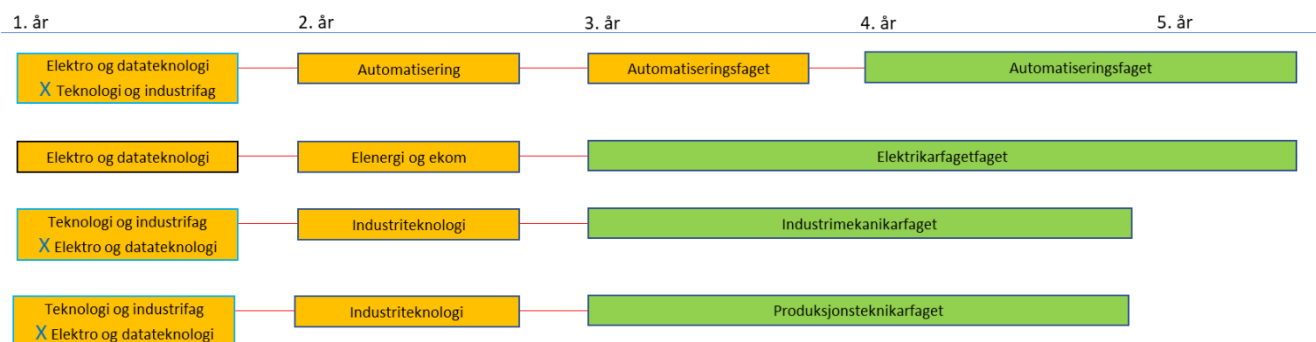
I omtalen av modellen heiter det at kombinasjonen med to fag gjev verksemda den fleksibiliteten dei treng i opplæringa slik desse faga vert brukt i drifts og vedlikehaldsarbeidet.

Læreverksemda mottar basis II tilskot.

Talet på lærlingar i Møre og Romsdal med to-fagbrevsmodell er 7 - 8 lærlingar årleg. To verksemdar nyttar desse lærekontraktane; Brunvoll AS og Hydro Sunndal.

2. Førespurnaden frå Haugaland og Sunnhordland opplæringskontoret for elektrofag / Hydro Husnes

Førespurnaden frå Hydro Husnes til VLFK er formidla av Haugaland og Sunnhordland opplæringskontor for elektrofag (HSO), - som også er opplæringskontor for Hydro Husnes. Hydro Husnes ønskjer å prøva ut to-fagbrevsløp for tre ulike lærefag i kombinasjon med automatiseringsfaget: Elektrikarfaget, industrimekanikarfaget og produksjonsteknikkfaget

I høve til informasjon frå verksemda, planlegg ein å ta inn 2 lærlingar til ordninga kvart år, slik at ein til ei kvar tid har 6 lærlingar i ordninga, etter mønster frå Hydro Sunndal. Ein vurderer også eventuelt å terminera 3 inngåtte lærekontraktar i automatiseringsfaget og teikna nye lærekontraktar i samsvar med førespurnaden dersom forsøk med to-fagbrevsløysinga kjem på plass.

3. Vurdering av to-fagbrevsmodellen i forhold til gjeldande regelverk

Modellen er i første omgang eit løp fram mot fagbrev i automatiseringsfaget. Løpet er lagt opp med Vg1 elektro eller TIP, Vg2 automatisering (godkjent kryssløp frå TIP) og Vg3 automatisering. Normalt sett skal det teiknast lærekontrakt etter Vg3-året og lærlingen skal ha 18 mnd verdiskapingstid. I dei tilfella søkjaren ikkje får lærekontrakt, er vedkomande likevel formelt kvalifisert for å ta fagprøven etter Vg3. Enkelte kan derfor ta fagprøven som elev etter Vg3, og så teikne lærekontrakt i eit nytt fag. Lengda på ny læretid vil då variere ut frå kva utdanningsprogram det nye lærefaget høyrer til. Men blir det teikna kontrakt i eit fag som har same Vg1 som det første faget, kan det i fleire tilfelle bli ei læretid på 30 mnd.

Det er tre avvik med Brunvollmodellen, sett i høve til regelverk og å ta to fagbrev etter kvarandre:

- Verdiskapingstida for dei to faga blir slått saman
- Ein har fleksibelt tidspunkt for fagprøva i automatikarfaget
- Ein har ein føresetnad om relevant innhald i faget Yrkesfagleg fordjuping (YFF). Løpet må då planleggast frå eleven tek til i skulen. Om YFF er relevant for fag nr to utgjør 3 månader godskriving i læretida.

4. To-fagbrevsmodellen i Vestlandsindustrien

Vest-Noreg med Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal har ein stor del av landets kraftkrevjande industri knytt til produksjon av metall. I Vestland har Hydro aleine lokasjonar for produksjon av aluminium i Årdal, Høyanger og Husnes. I fylket finn vi elles verksemdar som Elkem, Boliden og Tinfos. Nye kraftregime, aukande internasjonal konkurranse og auka miljøkrav har ført til ei rivande utvikling av verksemdene kva gjeld produktivitet, kompetanse og effektivisering av arbeidsstokken. Det er i dette perspektivet ein må forstå behovet for to-fagbrevsmodellen. I nokre komplekse drifts- og vedlikehaldsoppgåver vil det vera tenleg å nytta ein fagarbeidar med fleirfagleg kompetanse, heller enn fleire fagarbeidarar med kvar sin kompetanse. Det er elles i denne samanhengen verd å merka seg at auke i konkurransekraft og produksjon i denne industrien har gått saman med netto vekst i sysselsetting. I produksjon av aluminium i Vestland fylke auka talet på tilsette med 17 % i perioden frå 2010 - 2019 (1162 - 1361 tilsette). Tilsvarende tal for jern- og ferroproduksjon er 38% (328 - 453 tilsette), og for sink 10% (334 - 367 tilsette) (Kjelde SSB)

Dei same drivarane knytt til produktivitet, kompetanse og effektivisering finn vi også i andre tradisjonelle delar av den landbaserte industrien i Vestland, til dømes verkstadsindustrien og raffinering- og kjemisk industri. Det er soleis sannsynleg at to-fagbrevsmodellen kan verta etterspurt av fleire verksemdar enn Hydro, jamfør det faktum at det var ein industriteknisk bedrift, Brunvoll AS, som først utløyste modellen.

5. To-fagbrevsmodellen som pilotprosjekt i Vestland fylkeskommune

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse legg vekt på at Vestland fylkeskommune både er skuleeigar av den offentlege vidaregåande skulen og ansvarleg mynde for den vidaregåande opplæringa i fylket. Fylkeskommunen er ikkje ny for vidaregåande opplæringstilbod som gjev to kompetansar og har gjennom TAF ordninga utvikla eit opplæringstilbod med studiekompetanse og yrkesfagleg- / fagbrevskompetanse over 4 år.

To-fagbrevsmodellen tar utgangspunkt i automatiseringsfaget og vil klart bidra til å løfta yrkesfaga generelt og dette faget spesielt. Det er samstundes ein viktig føresetnad at verksemda ikkje reduserer det samla talet på tilgjengeleg læreplassar ved bedrifta. Ein reduksjon av læreplassar kan gjera det vanskeleg å oppretthalda det yrkesfagleg opplæringstilbodet på særskilt dei nærliggande vidaregåande skulane.

Rammer for eit pilotprosjekt i to-fagbrevsmodellen:

- Tidshorisont 3 år
- Inntak til to nye læreplassar i modellen kvart år
- Gjennomføring som fastsett i avsnitt 3. Vurdering av to-fagbrevsmodellen i forhold gjeldande regelverk
- Læreverksemda får lærlingtilskot etter tilskotssats basistilskot II
- Tiltaket må ikkje føra til at verksemda reduserer det samla talet på tilgjengelege læreplassar

Økonomi:

To-fagbrev modellen kan gi innsparing på tilskot til lærebedrifta i dei tilfella alternativet er å ta to fagbrev etter kvarandre og med læretid i begge fag. Det vil likevel vere eit avgrensa tal fag modellen vil vere aktuell for.

Klima:

Lite relevant.

Folkehelse:

Lite relevant.

Utviklingsplan for Vestland 2020-2024 (Regional planstrategi):

Fylkeskommunen har som mål å tilføra arbeidslivet relevant arbeidskraft som del av arbeidet for regional utvikling.

Konklusjon

Fylkesdirektør for opplæring og kompetanse ser soleis positivt på tiltaket og rår til det vert gjennomføra eit pilotprosjekt over 3 år, for å hausta erfaringar frå gjennomføring av tilbodet og konsekvensane av dette.